

WEG-RGOK.6232.1.241.2020

ID: 1032862

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

Wpłynęło 2020-07-03

L. dz. zat.

Podpis

Sosnowiec, 29.06. 2020 r.

PREZYDENT

ARKADIUSZ CHECINSKI

Komisja Gospodarki
Komunalnej i Komunikacji
Rady Miejskiej
w Sosnowcu

URZĄD MIEJSKI W SOSNOWCU
V SEKRETARIAT
Dnia 2020-06-29
zat.
Podpis

Wydział Ekologii i Gospodarki Odpadami przedstawia informację do punktu 2 tematyki posiedzenia Komisji w dniu 13 lipca 2020 pn. „Odbiór odpadów komunalnych od ROD-ów, garaży, cmentarzy, obecny stan prawny, propozycje zmian”.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2019 poz. 2010 ze zm.), gmina zobowiązana jest do organizacji odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Jednak na podstawie art. 6c ust. 2 ww. ustawy, rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Przystąpienie do gminnego systemu gospodarki odpadami następuje poprzez złożenie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w której właściciel nieruchomości dokonuje obliczenia należnej opłaty, w oparciu w przyjętą w danej gminie metodę jej naliczania. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ma charakter obowiązkowej daniny publiczno-prawnej, której zasady pobierania reguluje ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. z 2019 poz. 900 ze zm.) i która od podatków różni się tylko tym, że pochodzące z niej środki Gmina może wydatkować wyłącznie na cele związane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, a środki pochodzące z podatków stanowią ogólny dochód bez wskazania kierunków ich wydatkowania.

W roku 2013 Sosnowiec objął gminnym systemem gospodarki odpadami zarówno nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy jak i wszystkie nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne.

Gminy, które do swoich systemów w roku 2013 włączyły także nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne, od samego początku miały problemy z cmentarzami, ogrodami działkowymi oraz zespołami garaży. W dwóch pierwszych przypadkach problem polegał na wytwarzaniu przez te nieruchomości bardzo dużych ilości odpadów, braku regularności ich wytwarzania, braku ich segregowania, a w przypadku cmentarzy także faktu, że powstające tam odpady nie miały charakteru odpadów komunalnych, co stwarzało problemy z ich zagospodarowaniem. Jednocześnie właściciele tych nieruchomości nie wykazywali ochoty do ponoszenia opłat za zagospodarowanie tak znacznych ilości odpadów, głównie niesegregowanych, a nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku

w gminach wprowadziła zupełnie nowe zasady zagospodarowywania odpadów komunalnych w regionalnych instalacjach, przez co znacznie wzrosły ceny tej usługi w porównaniu do lat poprzednich.

Problem zespołów garaży polegał natomiast na braku zarządcy terenów, na których są one usytuowane, a więc braku możliwości złożenia deklaracji dla takiego zespołu, czasem kilkuset garaży. Literalnie, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości, *ilekroć w ustawie jest mowa o właścicielach nieruchomości - rozumie się przez to także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością.* Zgodnie z brzmieniem tego zapisu właściciel garażu to właściciel nieruchomości, a co za tym idzie zobowiązany jest do wykonywania zapisów ustawy, a więc złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz utrzymania czystości na terenie własnej nieruchomości poprzez zbieranie wszystkich odpadów komunalnych i bezzwłoczne umieszczanie ich w pojemnikach zlokalizowanych na terenie nieruchomości.

Od momentu wejścia w życie systemu gospodarki odpadami w lipcu 2013 r. do grudnia 2015r., kompleksy garaży nie były wyposażone w pojemniki, a powstające tam odpady komunalne miały być dostarczane do altanek śmietnikowych zlokalizowanych w miejscu zamieszkania właściciela garażu. Uznano bowiem, że skoro w garażach nie powstają odpady komunalne, domy jednorodzinne z garażami nie składają z tego tytułu dodatkowych deklaracji i nie ponoszą dodatkowych opłat, a zespoły garaży nie mają wspólnego zarządcy sprawującego porządek na tym terenie, od takich zespołów nie będą wymagane deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, nie będą oni ponosić opłaty i nie zostaną wyposażeni w pojemniki na odpady komunalne.

Od stycznia 2016 r. z uwagi na tworzące się wokół garaży dzikie wysypiska podjęto jednak decyzję o podstawieniu kontenerów na terenie 18 kompleksów garaży. Szybko okazało się jednak, że w podstawionych kontenerach znajdowały się zamiast odpadów komunalnych, części samochodowe lub odpady podrzucane przez działalności gospodarcze, w tym sklepy spożywcze, które chcąc ponosić jak najniższe koszty, zaniżały wielkości pojemników we własnych deklaracjach i podrzucały odpady do ogólnodostępnych kontenerów.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że gminne systemy dotyczą gospodarki odpadami komunalnymi, natomiast odpady komunalne wg definicji znajdującej się w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 797 ze zm.) to odpady powstające w gospodarstwach domowych z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji (i ich części), a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Do definicji tej nie zaliczają się więc odpady powstałe podczas bieżącej eksploatacji samochodów. Oznacza to, że odpadów powstałych podczas samodzielnej obsługi technicznej pojazdu (zużyte płyny eksploatacyjne, wymienione części, żarówki, filtry, opakowania po olejach) właściciel garażu nie ma prawa wyrzucić tak po prostu na śmietnik, szczególnie jeśli chodzi o tzw. odpady niebezpieczne (np. oleje, akumulatory itp.). Odpady niebezpieczne należy oddawać do Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Jeżeli zatem właściciel garażu wykorzystuje go wyłącznie do parkowania samochodu i bieżącej samodzielnej obsługi technicznej, a nie prowadzi w nim działalności gospodarczej, to nie powinny powstawać tam odpady komunalne zgodnie z ich definicją.

Od roku 2015 ustawodawca wsłuchując się w liczne petycje strony samorządowej, umożliwił gminom, nowelizacją ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. wyłączenie niektórych nieruchomości

niezamieszkałych z ogólnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zwłaszcza nieruchomości na których prowadzony jest określony rodzaj działalności i objęcie gminnych systemem gospodarki odpadami tylko niektórych nieruchomości niezamieszkałych. Dlatego też Sosnowiec Uchwałą Nr 50/VIII/2015 z dnia 26 lutego 2015 r. wyłączył z systemu cmentarze, a następnie Uchwałą Nr 255/XXII/2015 z dnia 26 listopada 2015 r. także Rodzinne Ogrody Działkowe.

Cmentarze i ogrody działkowe zostały wyłączone z gminnego systemu gospodarki odpadami na wyraźną prośbę samych zainteresowanych, którzy twierdzili, że sposób deklarowania dla tych nieruchomości pojemników oraz sposób rozliczania tej opłaty jest niesprawiedliwy, a koszty zbyt wysokie. Jednocześnie deklaracje składane przez właścicieli zarówno cmentarzy jak ogródków działkowych były zaniżane, wynikiem czego był brak zachowania porządku i czystości na ich terenie, a także powstawanie tzw. „dzikich wysypisk”, koszty likwidacji których musieli ponosić wszyscy mieszkańcy miasta. Wyłączenie tego rodzaju działalności pozwoliło na zawieranie przez nie indywidualnych umów na odbiór odpadów komunalnych, w tym odbiór na tzw. „telefon” w przypadku nagłego pojawienia się większej ilości odpadów. Doraźne odbiory „na telefon” nie są bowiem możliwe w systemie gminnym, w ramach którego odpady odbierane są wyłącznie w ilości i z częstotliwością zadeklarowanej w złożonej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ponieważ tylko w taki sposób można ponosić odpłatność za odbiór odpadów.

Ponadto w nieruchomościach tych powstawały odpady, które trudno było zaliczyć do odpadów komunalnych, tzn. odpadów powstających w wyniku bytowania, którymi nie były wiązanki i wypalone znicze na cmentarzach, ani meble, gruz czy gałęzie i konary z ogrodów działkowych. Po wyłączeniu cmentarzy i ogrodów działkowych z gminnego systemu gospodarki odpadami w Sosnowcu, zarządcy tych nieruchomości zobowiązani są na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zawrzeć umowę na pozbywanie się odpadów i udokumentować ten fakt poprzez okazanie zawartych umów i dowodów uiszczania opłaty. Na podstawie art. 3 ust. 3 ww. ustawy Gmina prowadzi w formie umożliwiającej przekazanie informacji w postaci elektronicznej ewidencję takich umów, w celu kontroli wykonywania przez właścicieli nieruchomości wyłączonych z gminnego systemu i przedsiębiorców, obowiązków wynikających z ww. ustawy, czyli m. in. przestrzegania zapisów regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie, segregacji odpadów oraz ponoszenia opłat za pozbywanie się wytwarzanych odpadów.

Według prowadzonej ewidencji umów na terenie Sosnowca funkcjonuje 27 Rodzinnych Ogrodów Działkowych i Stowarzyszeń Ogrodowych, które posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych, ale nie wszystkich frakcji. Niektóre ROD-y nie zawarły umów na odbiór papieru oraz żaden z Ogrodów nie zawarł umowy na odbiór bioodpadów. Pomimo wyłączenia ogrodów działkowych z gminnego systemu odbierania odpadów, są one zobowiązane wykonywać obowiązki zawarte w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Sosnowca, w tym określonego w nim systemu segregacji odpadów. Z uwagi na powyższe do ROD-ów wystosowane zostały pisma informujące o tym obowiązku i konieczności wyposażenia nieruchomości również w pojemniki na bioodpady, zwłaszcza w aspekcie gromadzenia tej frakcji nagminnie poza ogrodzeniami ogrodów, na terenach należących do Gminy Sosnowiec. Takie postępowanie jest brakiem wykonywania obowiązków właściciela nieruchomości, określonego w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i podlega karze grzywny. Postępowanie w powyższych sprawach toczy się według przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Ponadto, zgodnie z prowadzoną ewidencją na terenie Sosnowca istnieje 15 cmentarzy, które posiadają zawarte umowy na odbiór odpadów. Największą ilość odpadów z cmentarzy stanowi

frakcja o kodzie 20 02 03 – inne odpady nieulegające biodegradacji. Odpady pochodzące z cmentarzy, z uwagi na wyłączenie z gminnego systemu oraz ich skład morfologiczny, w całości przekazywane są do składowania oraz nie wchodzi do masy odpadów, z których wyliczane są poziomy recyklingu i odzysku do ponownego użycia. Gdyby cmentarze pozostawały w gminnym systemie, wpływałyby na te poziomy bardzo negatywnie, obniżając ich wysokość.

Z punktu widzenia Gminy, na którą ustawodawca nałożył obowiązek zapewnienia czystości i porządku poprzez szereg wskazanych ustawą narzędzi oraz zobowiązał ją do osiągnięcia w kolejnych latach określonych, wysokich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, nakładając w przeciwnym wypadku wysokie kary finansowe, najważniejszą kwestią jest zbieranie przez właścicieli nieruchomości dobrze posegregowanych odpadów komunalnych. Osiągnięcie bowiem określonych przez ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ww. poziomów recyklingu jest podstawowym celem, jakiemu mają służyć zapisy znowelizowanej ustawy, która stanowi transponowanie do polskich uregulowań prawnych dyrektywy ramowej (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19.11.2008 r. w sprawie odpadów).

Jednocześnie założeniem gminnych systemów gospodarki odpadami w myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest finansowanie go wyłącznie z pobieranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości.

Dlatego funkcjonowanie gminnego systemu gospodarki odpadami, koszty którego ponoszone są przez właścicieli nieruchomości, na których powstają odpady komunalne i wprowadzone w Sosnowcu prawo miejscowe, w myśl którego:

- bez złożonej deklaracji, kompleksy garaży nie są wyposażane w kontenery na odpady komunalne (Zarządca terenu lub wszyscy współwłaściciele mogą oczywiście złożyć deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przestrzegając, aby pojemniki nie były przepełniane a odpady zbierane w sposób selektywny i obejmowały wyłącznie odpady komunalne. W takim przypadku gmina podstawy wskazane w deklaracji pojemniki i odbierać będzie odpady w zadeklarowanej przez właściciela/li ilości i częstotliwości.),
- z gminnego systemu gospodarki odpadami wyłączone są cmentarze i Rodzinne Ogrody Działkowe, ponieważ powstające tam odpady częściowo nie są odpadami komunalnymi, powstają w sposób nieregularny i odbierane są często na zgłoszenie telefoniczne,

sprawdzają się i powinny zostać utrzymane.

ZASTĘPCA PREZYDENTA

Michał Zurczyński